

٤٨٦٩٩

«الـفـ»

رمان‌دان

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی
وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)

پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته جامعه‌شناسی انقلاب اسلامی

عنوان:

کاربست نظریه جانسون بر انقلاب ایران

استاد راهنمای:

دکتر عباس کشاورز

۱۳۸۲ / ۱ / ۳۰

استاد مشاور:

دکتر محمد حسین پناهی

دکتر هادی سمتی

مرکز اطلاعات مرکز علمی ایران
تئیه مرکز

پژوهشگر:

مصطفی عرب

اسفند سال ۱۳۸۱

۴۸۹۹۹

تقدیم به:

پدر و مادرم که زحمت زیادی برایم کشیده‌اند.

تشکر، تقدیر و انتقاد

بر خود فرض می‌دارم که از کلیه کسانی که در تهیه این رساله مرا یاری نمودند تشکر و قدردانی نمایم:

از اساتید محترم جناب آقای دکتر کشاورز، دکتر پناهی و دکتر سمتی که باراهمایی‌ها، مشاوره‌ها و تذکرات استادانه خود سهم مهمی در تدوین پژوهش حاضر ایفا کردند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

از جناب آقای دکتر طالبان که در نگارش طرح تحقیق و روش شناسی نکات مهمی را پیشنهاد کردند تشکر می‌کنم.

در کنار این اساتید ارجمند لازم است که از خانواده خود نیر که طی این مدت با صبر و بردازی، مرا تحمل نمودند (بخصوص مادر و همسر گرامی‌ام) تشکر و قدردانی نمایم. همچنین از کارکنان محترم بخش کتابخانه و آموزش که حق زیادی برگدن اینجانب دارند تشکر فراوان می‌کنم و در پایان از کلیه دوستانم (بخصوص دانشجویان ورودی ۱۳۷۹) که همواره مشوق و الگوی من بوده‌اند خالصانه تشکر می‌کنم.

در ضمن از مسئولان محترم پژوهشکده (بخصوص رئیس، معاونت پژوهشی، معاونت اداری، مدیریت دانشجوئی و ...) که در حد مسئولان یک دبیرستان هم عمل نکردند، انتقاداتی دارم که طی این مطلب نمی‌توان آنها را بیان نمود.

فرم بروگه چکیده

پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی

قطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته تحصیلی: جامعه شناسی انقلاب اسلامی

عنوان پایان نامه: کاربرست نظریه جانسون در انقلاب ایران (بررسی نقش تغییرات ارزشی و محیطی در ایجاد شرایط انقلابی ایران

نام و نام خانوادگی دانشجو: مصطفی عرب

استاد راهنما: دکتر کشاورز

استاد مشاور: دکتر حسین پناهی - دکتر سمتی

تاریخ شروع پایان نامه: اسفند ۱۳۸۰

تاریخ اتمام پایان نامه: اسفند ۱۳۸۱

(چکیده شامل هدف تحقیق، روش تحقیق، طرح تحقیق و یافته ها و نتایج تحقیق می باشد.)

چکیده: تغییرات ارزشی و محیطی از جمله متغیرهای مهم در تحلیل انقلاب ایران هستند که تاکنون از موضع علمی و تجربی کمتر به آنها پرداخته شده است و در این تحقیق سعی بر آن بوده است که این تغییرات را در قالب تئوری جانسون مورد بررسی و ارزیابی قرار دهیم.

سؤال عمده ما اینست که "آیا انقلاب ایران را می توان بر اساس تئوری جانسون تحلیل کرد؟" و "موارد نقض و تأیید آن کدام است؟" بر این اساس ابتدا جایگاه نظریه جانسون را در تئوریهای انقلاب معین کرده و مؤلفه ها و متغیرهای اصلی اش را تعریف و تحلیل نمودیم. تغییرات ارزشی و محیطی، جامعه نامتعادل، انعطاف ناپذیری نخبگان حاکم و عوامل شتابزا از جمله این متغیرها بودند.

سپس با روش "قیاسی" فرضیاتی از آن استنتاج کردیم که البته در کنار این روش از روشهای "تطبیقی" و "تحلیل محتوا" نیز برای سنجش متغیرها بهره بودیم. بخش عمده پژوهش را تطبیق معرفها و شاخصهای تعریف شده (اسمی و عملیاتی) با واقعیات مشاهده شده در انقلاب ایران تشکیل می دهد که مشخص شد اکثر آنها با انقلاب ایران تطبیق دارند.

در پایان موارد (فرضیه ها) نقض و تأیید این تئوری را نشان دادیم که مهمترین انتقادهای این تئوری در عوامل شتابزا، استراتژیهای انقلابی، محافظه کار بودن، عدم تأکید بر سطوح میانه (بسیج، سازماندهی و طبقات) و خرد (کنشگران و رهبران انقلابی)، عدم توجه به متغیر دولت و رابطه آن با طبقات و ... مشاهده شد.

Abstract

**Title: Application of Johnson's Theory to the Islamic Revolution of Iran
(A Study of the Environmental and Value Changes in the creation of the
revolutionary conditions in Iran)**

Supervisor: Dr. Abbas Keshavarz
Co-Supervisors: Dr. Panahi, Dr. Semati

Thesis submitted for the degree of Master of Arts
M.A. (Sociology of the Islamic Revolution)

Researcher: Mostafa Arab

February 2003

The environmental and value changes are among the most important variables in the analysis of the Islamic Revolution of Iran, but thus far these variables have not been properly studied from a scientific point of view. The present research is an attempt to study the said variables within the framework of Johnson's theory of revolution.

The main question of the present study is: Can we analyze the Islamic Revolution within the framework of Johnson's theory? In the first instance the place of Johnson's theory in the theories of revolution is studied and then its main parameters and variables are defined and analyzed. The environmental and value changes, the imbalance society, and inflexibility of the ruling elite are among some of these variables. Then through an inductive method we extract some hypothesis from it. Of course we also apply the comparative and content analysis methods for the assessment of variables as well.

The main chunk of the present study is composed of the comparison of the defined indicators (nominal and practical) with the realities in the Islamic Revolution. The findings indicated that most of them apply to the Islamic Revolution.

At the end we discuss the rejection or confirmation of the hypotheses. The main criticisms are directed against revolutionary strategies, conservatism, lack of emphasis on the middle level (mobilization, organization and classes), and micro level (revolutionary actors and leaders) as well as lack of attention to the variable of government and its relations with the classes.

فرم بىگه چكىدە

پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی

مرحله التحصيلي: الماجيستر

فرع: العلم الاجتماع فى الثوره الاسلاميه

عنوان الرساله: تطبيق النظريه الجالمرز جانسون على الثوره الاسلاميه فى ايران (دراسة حول دور تطورات القيمي والمحيطى فى اثاره اظروف الثوري فى ايران)

اسم الطالب: مصطفى عرب

الاستاذ المشرف: الدكتور عباس كشاورز

الاستاذ المساعد: الدكتور حسين پناهى، هادى سمتى

بدايه الرساله: محرم ١٤٢٣

خاتمه الرساله: محرم ١٤٢٤

تطورات القيمي والمحيطى من جمله تطورات هامه فى تحليل الثوره الايران حتى الان لم يبحث منهم من موضع العلمي والتجربى الا قليلاً، فى هذا التحقيق، قد كان يسعى ان تبيين و تقوم التطورات حسب النظريه جانسون السؤال الاساسى فى هذا التحقيق: «هل يمكن تحليل الثوره الايران حسب نظرية جانسون؟ و ماذا مصاديق النقض و التأييد؟ على هذا الاساس، فى بدايه البحث قد عُين موقف النظريه جانسون فى النظريات حول الثوره و عرفنا و فسرنا مؤشرات (معالم) و متطورات الاساسى فى هذا النظريه. (تطورات القيمي و المحيطى، المجتمع غير موزون، غير مرؤوه من نخب الحاكم و عوامل تسريعه يكون من جمله هذا المؤشرات).

ثم بطريقه القياسي المستنتمجا فرضياته طبعاً فى جنب هذه الطريقه نستفيد من طرق التطبيقى و التحليلى لقياس المؤشرات. قسم الاصلى فى هذه التحقيق يُشكل التطبيق معرفات و المؤشرات المبينه (الاسمي و العملياتى)، مع وقایع المشهوده فى الثوره الايران حتى ان ينتهي الى أن اكثراهم ينطبق على الثوره الايران.

فى النهايه، يُبيّن مصاديق (فرضيات) النقض و التأييد فى هذه النظريه حتى يشاهد بأنَّ اهم الانتقادات جرى فى هذه النظريه يكون فى عوامل تسريعه، استراتجيه الثوري، التحفظ، عدم التأكيد على اسطوح الوسطى (التعبه العامه، المديريه، فئات المختلف) و الصغير (فعالون و القاعدون الثوريه) عدم الالتفات بمتقلبات الدوله و علاقتها بالفئات و

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	فصل اول: کلیات
۸	۱- مقدمه
۱۰	۲- طرح مسأله
۱۲	۳- اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۴	۴- اهداف تحقیق
۱۵	۵- روش تحقیق
۱۵	۶- مروری بر ادبیات تحقیق
۲۱	۷- تعریف مفاهیم کلی
۲۱	۷-۱- تعریف انقلاب
۲۸	۷-۲- انقلاب ایران و ویژگیهای یک انقلاب اجتماعی
۳۵	۷-۳- تفاوت انقلاب با سایر اصطلاحات
۳۶	۷-۳-۱- جنبش
۳۷	۷-۳-۲- کودتا
۳۸	۷-۳-۳- قیام
۳۸	۷-۳-۴- اصلاح
۴۰	پی‌نوشت‌های فصل اول

فصل دوم: مبانی نظری تحقیق

۴۵	۱- مقدمه
۴۶	۲- جایگاه نظریه جانسون در نظریه‌های انقلاب
۵۰	۳- مروری کوتاه بر نظریه‌های انقلاب
۵۰	۳-۱- نظریات روانشناسی
۵۱	۳-۲- نظریه‌های مارکسیستی
۵۲	۳-۳- نظریه‌های جامعه شناختی
۵۲	۳-۴- نظریه‌های سیاسی
۵۳	۴- زندگی نامه جانسون
۵۳	۵- مؤلفه‌های نظریات کارکردی
۵۶	۶- نظریه انقلاب چالمرز جانسون

۶۳	۷- فرضیات تحقیق
۶۴	۸- مدل تحلیلی انقلاب
۶۵	پیشنهاد فصل دوم

فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق

۶۸	۱- مقدمه
۶۸	۲- تعریف و ضرورت کاربرد روش
۷۲	۳- طریقه آزمون فرضیات با روش‌های مذکور
۷۳	۴- تعریف و سنجش متغیرها
۷۳	۴-۱- تغییر ارزشها
۷۴	۴-۱-۱- تعریف ارزش و نحوه تغییر آن
۷۸	۴-۱-۲- انواع ارزشها
۸۱	۴-۱-۳- شاخصهای تغییر ارزشی و منابع آن
۸۴	۴-۱-۳-۱- رسانه‌های گروهی و وسائل ارتباطی و آموزشی جدید
۸۵	۴-۱-۳-۲- احزاب؛ گروهها؛ روش‌نگران و رهبران سیاسی
۸۷	۴-۱-۳-۳- تغییر در میزان و نوع آگاهی سیاسی
۸۷	۴-۱-۳-۴- وقوع انقلابات و نهضت‌های فکری و سیاسی در کشورهای دیگر
۸۸	۴-۱-۳-۵- تحول در ارزش‌های مذهبی و باز تفسیر آنها
۸۸	۴-۱-۳-۶- تحولات جهانی در عرصه سیاست و اقتصاد
۸۹	۴-۱-۳-۷- ظهور رهبر کاریزماتیک
۹۰	۴-۲- منابع تغییر محیطی و شاخصهای آن
۹۰	۴-۲-۱- برنامه اصلاحات و نوسازی دولت
۹۱	۴-۲-۲- اکتشافات و محصولات صنعتی و اقتصادی
۹۲	۴-۲-۳- تحولات جمعیتی
۹۲	۴-۲-۴- ورود صنایع و علوم جدید
۹۳	۴-۳- نشانه‌های عدم تعادل جامعه
۹۴	۴-۳-۱- اعتراضات و نابرابریهای طبقاتی
۹۴	۴-۳-۲- افزایش خشونت‌های سیاسی
۹۵	۴-۳-۳- پیدایش ایدئولوژیها و فرقه‌های جدید و زیرزمینی (مسلحانه)
۹۶	۴-۳-۴- گسترش نیروهای مسلح و اعمال جاسوسی و امنیتی

۴-۴- عکس العمل نخبگان	۹۷
۴-۵- عوامل شتابزای	۹۸
۴-۶- استراتژی انقلابی	۹۹
۵- تعاریف اسمی و عمیلاتی متغیرهای کلی	۹۹
۶- سطح تحلیل و محدوده زمانی و مکانی	۱۰۱
پی نوشتاهای فصل سوم	۱۰۳

فصل چهارم: مشاهدات و تطبیق

۱- مقدمه	۱۰۷
۲- جامعه در وضعیت عادی	۱۰۷
۲-۱- ساختار سیاسی	۱۰۸
۲-۲- ساختار اجتماعی	۱۱۰
۲-۳- ساختار اقتصادی	۱۱۳
۲-۴- ساختار فرهنگی	۱۱۵
۳- گذار جامعه از وضعیت عادی به انقلابی	۱۱۶
۱- ۳- منابع و نحوه تغییر ارزشها (آزمون فرضیه ۲)	۱۱۷
۱-۱- رسانه‌های گروهی و وسائل ارتباطی و آموزشی جدید	۱۱۹
۱-۲- احزاب؛ گروهها؛ روشنفکران و رهبران سیاسی	۱۴۲
۱-۲-۱- حزب توده	۱۵۲
۱-۲-۲- جبهه ملی	۱۵۵
۱-۲-۳- نهضت آزادی	۱۵۹
۱-۲-۴- سازمان مجاهدی خلق	۱۶۳
۱-۲-۵- نتیجه‌گیری بحث احزاب و رسانه‌های گروهی	۱۶۴
۱-۳- ۱- تغییر در میزان و نوع آگاهی سیاسی و اجتماعی	۱۶۹
۱-۳-۱- سواد	۱۶۹
۱-۳-۲- مصرف سرانه کاغذ، روزنامه و کاغذ تحریر و چاپ	۱۷۲
۱-۳-۳- تعداد جراید و روزنامه‌های منتشر شده	۱۷۲
۱-۳-۴- تعداد عنایین کتاب منتشر شده	۱۷۳
۱-۳-۵- تعداد کتابخانه‌ها و موجودی آنها	۱۷۴
۱-۴- وقوع انقلابات و نهضت‌های فکری و سیاسی در کشورهای دیگر (بالاخص همسایگان)	

۱-۳-۱-۴-۱-۳-انقلاب روسیه، احزاب کمونیست و تأثیر آن بر ایران	۱۷۶
۱-۳-۱-۴-۲-نهضت‌های اسلامی و رهایی بخش و تأثیر آنها بر ایران	۱۸۰
۱-۳-۱-۴-۳-سایر انقلابات و نهضتها	۱۸۳
۱-۳-۱-۴-۵-تحول در ارزش‌های مذهبی (باز تفسیر آموزه‌های دینی	۱۸۴
۱-۳-۱-۵-۱-امام خمینی	۱۸۷
۱-۳-۱-۵-۲-علی شریعتی	۱۹۰
۱-۳-۱-۵-۳-سایر روشنفکران و روحانیون نوگرا	۱۹۲
۱-۳-۱-۶-۶-تحولات جهانی در عرصه سیاست و اقتصاد و اثر آن بر ایران	۱۹۳
۱-۳-۱-۶-۱-سیاست حقوق بشر و فضای باز سیاسی	۱۹۳
۱-۳-۱-۶-۲-توسعه اقتصاد وابسته (مرکز-پیرامون)	۱۹۶
۱-۳-۱-۷-ظهور رهبر کاریزماتیک	۱۹۹
۲-۳-منابع و نحوه تغییرات محیطی (آزمون فرضیه ۳)	۲۰۲
۲-۱-۲- برنامه‌های اصلاحی و نوسازی دولت (شاه)	۲۰۲
۲-۱-۱-۱-اصلاحات ارضی	۲۰۳
۲-۱-۲-انقلاب سفید	۲۰۵
۲-۱-۳-انجمنهای ایالتی و ولایتی	۲۰۶
۲-۱-۴-کاپیتو لاسیون	۲۰۷
۲-۱-۵-نوسازی اقتصادی و صنعتی شدن	۲۰۸
۲-۱-۶-تشکیل حزب رستاخیز	۲۱۶
۲-۲-۲-۲-اکتشافات و محصولات صنعتی و اقتصادی	۲۱۸
۲-۲-۳-تحولات جمعیتی	۲۲۲
۳-۲-۴-ورود صنایع (تحولات تکنولوژیکی و صنعتی) و علوم جدید (دانشگاهها و مدارس جدید)	۲۲۵
۴-۱-نشانه‌های عدم تعادل (آزمون فرضیه اول)	۲۲۸
۴-۱-۱-افزایش نابرابریها و اعتراضات طبقاتی	۲۲۹
۴-۱-۲-افزایش خشونت‌ها و درگیریهای سیاسی	۲۳۳
۴-۱-۳-پیدایش ایدئولوژیها و فرقه‌های جدید و زیرزمینی (مسلحانه)	۲۴۴
۴-۱-۴-گسترش تعداد ادوات و نیروهای مسلح و اعمال پلیسی و امنیتی	۲۵۱
۵-۱-عکس العمل نخبگان (فرضیه شماره ۴)	۲۶۰
۶-۱-عوامل شتابزا (آزمون فرضیه ۵)	۲۶۷

۷- استراتژیهای انقلاب (آزمون فرضیه ۶).....	۲۷۳
۸- انتقادهای نظریه جانسون (فرضیه ۷).....	
پی نوشتها	۲۷۷

فصل پنجم: نتیجه‌گیری

۱- مقدمه	۲۹۲
۲- مروری بر مطالب گذشته	۲۹۲
۳- نتیجه آزمون فرضیات انتقادات و پیشنهادات	۲۹۳
۴- محدودیتها، پیشنهادات و پی نوشتها	۲۹۹

فصل اول

کلیات

۱- مقدمه

انقلاب بعنوان یک پدیده مدرن، از جمله پدیده‌هایی است که نظر حکومتگران، سیاستمداران، اندیشمندان و نظریه‌پردازان عصر جدید را بخود جلب کرده است. شناخت این پدیده اجتماعی از جهت علل و زمینه‌ها، فرایند و نحوه شکل‌گیری و نتایج بعد از آن برای سیاستمداران و حکومتگران از آن جهت جالب است که آنها بدنبال حفظ نظم و امنیت عمومی در جامعه هستند و سعی دارند با پی بردن به زمینه‌ها و عوامل بروز تغییرات اجتماعی آنها را کنترل یا تعدیل کنند.

مطالعه انقلاب برای پژوهشگران از این حیث اهمیت دارد که برای آنان مطالعه انقلاب در جوامعی که در آنها انقلاب رخ داده است در حقیقت به معنای مطالعه تحولات خود این جوامع است، بعبارت دیگر مطالعه تحولات چنین جوامعی بدون تحقیق و بررسی تغییرات و جنبش‌های اجتماعی عمدہ‌ای که در آنها رخ داده است بی معنی است.

کلمه انقلاب معمولاً به معنی تغییر بنیادین و اساسی در نظر گرفته می‌شود و یا بعبارتی در نتیجه انقلاب است که ما شاهد تغییرات و تحولات عظیم در ساختارهای جامعه مخصوصاً ساختارهای سیاسی هستیم. بنابراین تحلیل و تبیین انقلاب مخصوصاً از دید جامعه شناختی می‌تواند یک موضوع قابل ملاحظه باشد.

تحلیل انقلاب از دیدگاه‌های مختلف قابل توجه است و علومی مثل روانشناسی، جامعه‌شناسی، تاریخ، علوم سیاسی و... هر کدام بر اساس نوع نگاه خود، تعبیر خاصی از آن ارائه می‌کنند. بعنوان مثال از دیدگاه روانشناسی انقلاب حاصل ناریاضیتی و پرخاشگری توده‌ها، اعتراضات نخبگان حاشیه‌ای، رفتار و شخصیت رهبران و کلانگیزه‌های فردی و روانی می‌باشد. در علوم سیاسی بحث از تغییر حکومتها، شیوه‌های درست یا نادرست حکومت داری، رفتار نادرست سیاسی حاکمان با مردم و بی ثباتی نهادهای سیاسی است. و در تبیین‌های جامعه شناختی نیز روابط اجتماعی، نهادهای اجتماعی و رابطه آنها با کانال نظام، قشر بندی اجتماعی، ارزش‌های موجود در جوامع و مسائل دیگر مطرح می‌شود انقلاب اسلامی ایران بعنوان یکی از مهمترین تحولات سده اخیر تاریخ معاصر ایران، همواره مورد نظر متکران داخلی و خارجی بوده و هست و هر یک از آنها سعی کرده‌اند بر مبنای جایگاه و نوع نگاه خود تحول آنرا تشریح و تحلیل کنند.

بطور کلی دو مشکل عمدۀ در تحلیل انقلاب اسلامی، مربوط به داده‌ها و شواهد تجربی و چارچوب تئوریک و نظری و روش‌شناسی می‌باشد که کارهای شکل گرفته (داخلی - خارجی) هر کدام تا حدی یکی از این نواقص را در خود دارند. البته برخی تحلیلهای هم تا حدی به پیوند این دو بعد (نظریه - روش و داده) نزدیک شده‌اند ولی نتوانسته‌اند این تلفیق را بخوبی انجام دهند. در مورد انقلاب اسلامی تئوریها و نظرات مختلفی بکار گرفته شده است و سعی شده بر مبنای تحولات صورت گرفته در انقلاب اسلامی این تئوریها را تطبیق، تحلیل و مورد نقد و ارزیابی قرار دهند.

ما نیز در این تحقیق سعی بر این داریم زمینه‌ها جریانات و فرایندهای منجر به انقلاب ایران را بر اساس تئوری چالمرز جانسون مورد بررسی و نقد و ارزیابی قرار دهیم. نظریه جانسون از جمله تئوریهای کارکرد گرایانه انقلاب است که سعی دارد بر اساس تحولات ارزشی و تغییرات محیطی موجود در جامعه، انقلاب را مورد بررسی قرار دهد و از آنجایی که این تئوری در مورد انقلاب ایران بکار گرفته نشده سعی خواهیم کرد کاربست مؤلفه‌های اصلی این نظریه را در مورد تحولات انقلاب ایران آزمون نماییم. بعبارت دیگر بر اساس رویدادهای تجربی و مشاهده شده، مؤلفه‌های و شاخصه‌های نظری این تئوری را مورد سنجش و ارزیابی تئوریک و تجربی قرار دهیم. در اینجا باید خاطرنشان ساخت که نگارنده براین امر آگاه است که پدیده‌های اجتماعی را نمی‌توان تنها با یک تئوری تبیین کرد و یک تئوری تنها می‌تواند بخشی از واقعیت اجتماعی را تبیین کند و از این جهت نیاز به تلفیق نظریات یا مؤلفه‌های چند نظریه برای تحلیل پدیده‌های اجتماعی داریم و این امر در مورد انقلاب ایران بیشتر صادق است چرا که به اعتقاد عموم اندیشمندان انقلاب ایران یک پدیده‌ای چند بُعدی است و تبیین آن تنها با یک تئوری امکان‌پذیر نیست. ولی بهر حال استفاده از نظریه جانسون و کاربست آن می‌تواند به روشن شدن بخشی از واقعیت انقلاب اسلامی کمک نماید.

این پژوهش شامل پنج فصل می‌باشد در فصل اول مباحثی از جمله، مقدمه، طرح مسئله، اهمیت تحقیق، سوالات و فرضیات تحقیق، و مباحث مقدماتی دیگر مطرح می‌شود و در کنار آنها به طرح مباحث و مفاهیم کلی در باب انقلاب خواهیم پرداخت. در فصل دوم مبانی نظری تحقیق و چارچوب نظری جانسون مورد بررسی قرار می‌گیرد. فصل سوم به روش تحقیق و چگونگی آزمون فرضیه‌های تحقیق اختصاص دارد. در فصل چهارم به بررسی شواهد تجربی مؤلفه‌های تئوری می‌پردازیم یا بعبارتی